

ERDÉLYI HÍRADÓ

Szombaton, Februarius' 21-edikén, 1829

Erdélyország — Columbia — Pótugallia — Nagybritannia — Frantziaország — Belgaország
Burkusország — Muszkaország — Austria — Olaszország — Görögország
Törökország — Tudományos dolog — Hirdetés

Erdélyország

Óh ha szárnyaim lehetnének, úgymond egy jó szív hazafi, hogy legalább a' hóldig repülhetnék! — és szívem' tolmátsának ezer mérföldekig ható hangja 24 óráig harsogna, míg egy álló helylyemből a' föld' megfordulását szemlélvén, minden élő Létnek hirdethetném azt az egyszerű és gyermeki ártatlanság' örömét, mely kis Hazánk' jó lakosait februarius' 12-dikén meglepte. — A' jó szívek' Geniussának kellett lenni, ki hozzáam reggeli szürkületkor, erős beható, de érthetetlen suhogó hangon beszóllott, egy nagy petsétű nagy levelet beadott, 's ezzel dolgára ment, felfelé indulván, elenyészett. — Tünetemény-é vagy való, — álom-é vagy fantázia? — Nagy levél, nagy petsét, ágaskodó lovag Vitéz, törökfő-tzégér, 5*, félhóld, Minerva' aszszonyos írása, kellemetes boríték — mind eltöltöttek gyanúval, hogy az egész Depeche a' feuntebbi Regioból szállott alá. Egy pár órapértzig andalogván a' hibátlan adressen, neki bátorkodtam, jót ad Isten, mondék, mert öröm' napjára viradtunk, 's Geniusom, különben-sem szokott tévejegni: felmettsem a' borítékot, kiforgatom a' két árkus szép papirosból álló Isten-küldte Folio-Könyvekét, 's — elnémúlok örömben, meggyőzvé a' nyelvet a' szív' minden nemesebb belső rész' repesése. Vissza lépve állásomból, a' legmíjebb lehetséges

tisztelettel olvasom az első lapon, pompáson nyomtatott metzett betűkben — figyelmezz hív Magyar — — ezeket:

CLEMENTIA, FORTITUDO

et

IUSTITIA

DIADEMATA

Augustissimi Imperatoris Austriae, Regis Hungariae, Bohemiae, Lombardiae et Venetiarum, Galliciae, Lodomeriae et Illyriae etc. etc.

Archiducis Austriae

MAGNI PRINCIPIS TRANSILVANIAE

et

Siculorum Comitis

Sacratissimae Suae Majestatis

DOMINI DOMINI

FRANCISCI PRIMI

Sexagesimo Primo Nativitatis Festo

et

Trigesimo septimo gloriosi

Regiminis Anno

DaCla franCIsCI IVnXIt tIbl pIgnVs aMorIs.

Fordítám az első levelet, — mert, túl is nekem szólla — a' második lapon a' mi' közös Rokonink' nyelvén, szint-

ügy azon Jó Atya' minden jó Gyermek-
kei öntik-ki szívek' méjséges indulattját,
az itt következő Mottoval: —

Liebe empfindet,
Freude verkündet,
Vater dein Wohl!

Wohin es in der Welt auch kommt, es
Zeigniss giebt:

Unmöglich wird ein Fürst noch inniger
geliebt !!

A' harmadik emblematica lap az,
mely nemes némaságában, minden alnél-
ködöt megszólít és örök tiszteletre kötelez,
mert kotelezhethet. A' haza' Köz-Attyának I
Ferenz Tsászárnak, az Erdélyi Nagy Her-
tzezség' Fges Fejedelmének mejj-képe
nyugszik ott egy erős kerekoszlopon,
az oszlop' vastagságával szinte eggyező
colossalis mértékben, sok legelső Ren-
dek' tüdőklő jelével ékesítve, hajdon fő-
vel, szíveket hódító eleven ábrázatvona-
sainak, a' megszólalásig eltalalásával. —
Az egyszerű gyönyörűséggel metzett osz-
lop' felső karimáján, e' van:

FRANCISCUS AUGUST. PACATOR. ORBIS.
Az egész oszlopfő (Gesims) alatt kereszt-
tül fekvő, két végével lefelé bóltozato-
san görbülő, lobogóra botosított pantli-
kán olvashatni: —

“Omnibus una salus, Tua Rex Clementia, Magne!
— A' pánthka alatt, oszlop' vastagsá-
ra közepén, van egy háromszegletűben,
a' Napot s Gondviselést képzelgető Szem,
napsugarokkal tüdőklőve. — Az alatt
van, a' nézőnek egy-kisség balra dülve-
álló, kétfeju Sas, koronás fejeivel a' nap-
sugarjába félig belé merülve; jobb lábá-
val, a' Fejedelmi Páltzát, az igasság' pal-
losát, a' tsupa egyenes mértékben függő
komponával együtt, ballábalával, az Or-
szág' gyöngyös keresztü Almáját tartva;
mejjén az Erdélyi Nagyfejedelemség' ko-
ronázott Tzimerét hordozva, — tsaknem

tapintással érezhető barna tollával éke-
sítve — lithographiában, igen sok. A' kom-
pona' két serpenyője között olvashatni:

Justitia

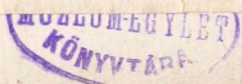
Regnorum fundamentum

Az oszlopon, ennek terjedtebb tal-
pához közel, e' van:

Constantiá et Fortitudine

Az oszlop mellett két-felől, eggyé-
öltár. A' nézőnek balfelől állónak áldo-
zó medentzéből, emelkedik-fel az ál-
dozat' tüze és füstje: az óltár' kanyarí-
tottan (geschweift) készült 3 lába virág-
és levél-koszorúkkal van ponyókául ter-
mészetesítve. — Ezen óltár és az oszlop
között, az oszloptalpon, egy igen ter-
mett gabona-kévéen, az oszlophoz kun-
korodva, fekszik kinyitott szájjal a' bő-
ség' szaruja; melyből a' Monárcha' ké-
pével vert tallérok ömlenek: az oszlop
előtt, a' földgojóbis, messzelató s egy
türet pergamen, ezen írással. “Fide
et Lege.” — A' nézőnek jobbról, van
még az oszlop mellett egy óltár-emble-
ma, vagy tsonka-pyramis; melynek fel-
ső lapján 5 égő sziv, a' két szélső a'
középsőnek dülve; felső táblája' szemöl-
dökén: “Corda subditorum”; az ál-
dal-lapján, fent: “Moenia Princi-
pis”; ez alatt, keresztbe-kötve közé-
pen, egy pár égő-fákja, a' pyramis' két
oldala-felé lángjával kinyúlva.

Ez az egész — képzeletre, nem köny-
nyen leírható, látni, öröm és gyönyö-
rűség — Monumentum oly' felséges, hogy
annak szörnyeteg-szépségű egyszerűsége
akarmelyik szemlélő' álmélkodó elméjét
néma vizsgálódásba meríti és azon óhaj-
tasra indítja — Vajha ezt, a' természet-
nek legalább kettős mértéke' cubicumá-
ban, a' legállandóbb kőből elkészítve,
a' legnépesebb piacon láthatná, de, tsak-
ugyan ezen jegyzésekkel: “hogy a' Bus-
te' piedestálja, legyen legalább 4-akko-

ra vástagságu, mint a' mejj-kép. Ezen, ha kőből van az felemelve, ne tessene meg semmi színes rajzolat, mint már fekete nyakravaló 'sat. Minden szín, a' mi rajzolatlattan szenvedhető, sőt szükséges, egyedül-tsak az árnyék.

Következnek az 5-ödik, 6-odik 's 7-edik folio-lapokon, mellyek akarmelyik Latiumnak is betsületére szolgálnának, ezek: —

Laetare incolumis Patria! Salvo Principe!
Phaedr.

Humano Generi, Populo, Patriaeque perenni
Delicias Natura dedit, Cultura polivit,
Imperii, Procerum, Statuumque Corona sacavit;
Illas cernendi quamvis sit amoena Voluntas,
Ast sentire queuntis erit divina Voluptas:
Ergo Delicias Tu Dacia carpe serenas!
Dum redit alma Dies, nostrae qua Gloria Gentis
FRANCISCUS Coelo missus, Natalia fausta
Vidit, et aeternum Genti promisit Amorem:
Aerea tunc resonant valido Tormenta fragore,
Gaudia festa colunt Urbes, Turresque sonantae
Et mixtum per Castra Sonum rapit Aura volentem;
Ut sua FRANCISCO manifestet Nuncia Regi:
Dacia laetatur, numerosa Monarchia tota;
Gaudia praetendit faecunda Europa decoris,
Cui retulit Pacem, retulit de Marte Triumphos. —
Musa! sed unde petis tantarum Exordia rerum?
Quem Natura, DEUSque jubet, venerabitur Orbis!
Dacia jam flexis genibus procumbit ad Aras!
Presbyter, atque Senes, Juvenes, viduaeque, puellae.
Laetantur fortesque Viri, Milesque triumphans.
At nunc Musa sile! — Votorum Flamina surgunt!
Votoque facta DEO, Votum solvuntur in unum,
Ostia quod Coeli, superas Arcesque subintrat;
Ora madent, Laurusque viret, ferit Aethera clamor:
Vive Pater Patriae! TEcum FRANCISCE
beamur!

Qui nos e mediis noveras rapuisse periclis!
Aurea confestim redeunt jam Tempora Titi,
Aurea FRANCISCI florent nunc Regna Favoris,

Hunc Europa Patrem merito veneratur amando,
Ipsius ante Thronum redamant Inimicus Amicum,
Corruit omne Seclus! moritur Facinusque tremendum! —

Odrysiae subjecta Jugo, minitante Ruinas,
Dacia barbaricis olim jactata procellis,
Quae modo sub densis Aquilae renovabitur Alis,
TE Duce nil metuit cogi, nullumque subire
Pannonis ora jugum! — Felix o Patria! Spes jam
impletas cernis, tacito quas Corde fovebas.
Ardua Virtus agit! Regum sacra Pofestas!
Augustos creat, ad Superos haec evehit Illos. —
Haec sunt Virtutum Princeps Monumenta Tuarum,
Haec stupeat sero venturi temporis Aetas! —
Ut Vultus, sculpi posset si vivida Virtus,
Et Tua Gesta loqui, hoc fieret sculptile superbum,
Progenies Coeli! qualem vix Orbis habebit.
Haec celebranda foret venusino Carmine, nostras
Haec superat vires. Nec sunt quae Dona feramus.
Vitam, Fortunas, et siquid Sangvine majus
Esse potest, TIBI jam dudum sacravimus, et jam
Corda, Animosque tenes! Queis TE Augustissime
Regum

Atque Monarcha potens, venerantes poplite flexo,
Testemur, quod fida TIBI jam dudum Gens Hun-
gara Nomen

Immortale tuum, dum stabit, ad Aethera tollet !!!

TRIODA DACIAE.

Felix Patria! quæ tam Magno
Pricipe gloriaris.

Vidimus Regem! Populusque Regis
Vidit Hunc dulci patrio in Solo; nunc
Vide FRANCISCI veneranda quam sit
Regis Imago!

Quale Virtutis Speculum tuemur!
Ore Majestas, Animo paterna,
De Genis dives homines beandi
Gratia fulget!

Solis in Sphaera vegetant Planetæ,
Sol dabit Lucem, generat Calorem,
Cuncta fortunat, moderatur, et nil
Demit ab illis.

Sic fovet Clemens, sua Regna CÆSAR!
 Providet Gentes, Oculis serenat,
 Subditos servat, Sapiens cruentis

Abstinet Armis!

Artium Fautor, patiens Laborum,
 Lenibus flectit sua Regna habenis,
 Justus in partes dominatur Orbis.

Plaudite Gentes!

Vestra nil Majus coluere Regna,
 Vix dabit Melius DEUS Ipse Terris,
 Prisca si fulvum redeant in Aurum,

Saecula Jani! *)

Grata venturis Tua Fama Dacis,
 Et Genus Rex juste Tuum, per Orbem
 Crescat Aeternum, radians ab alto

Solis ad instar!!!

(* Janus antiquissimus Rex, et Deus Italorum, quo
 regnante Aetas aurea floruit.

Ezen, erőtlenségünköt, hirtelenében jobban ki nem telhető elő-adással kívántuk bölts Olvasóinkal képzelteni azt a buzgó örömet, mely az egész Erdélyt, kitsit-nagyot, mereül elfogott. Istentiszteletekkel, buzgó háláadásokkal a Királyok' Királyához, a mi' Fges Fejedelmünk' állandó egészségeért, könyörgésekkel hosszú életeért, alamisnálkodásokkal, mellyekben követésre méltó szép példával ment a Kegyesek előtt, a mi minden hasznos intézetet vizsgáló Püspökünk, Ki a' Ns. Város' Ispotálja' szükségére tele kézzel ajándékozott abból, a' mit ÓExcellentiájának a' nyomorult sinlők' könyörülő Istene adott. — inneplettük tisztos pompával az ÓFge' születése' 61-edik napját, az elragadtatásig, — hébekorba', külső jelekkel tudokra adván mindeneknek szívünk' felemelkedését.

C o l u m b i a

A' Gaceta de Columbia-ban, oct. 25-adikáról, van Ravenga Úruak (ezelőtt, columbiai Követ Londonban) egy

130-adik lap, 1-ső hasáb — Htzgség helyett, olv. Fejedelemség.

planuma a' columbiai Köztársaság' fi-nántziális állapotja' megjobbítására, külö-ső adósságai' lefizetése' tekintetében. — A' Bolívar által számkivetett némely össze-esküvök kiszállottak Cumana mellett; de tüstént körül fogván őket, fog-ságba estek.

Portugallia

Két frantziai Hiradó jelenti Lissabonból, jan. 14-edikén: "Egy össze-esküvés D. Mig. ellen, felfedeztetvén, éppen mikor kiütött volna, elnyomattatott. Már jan. 4-edikén megtudták a' Ministerek a' pártütést; 5-ödikén, tanácsot-tartottak Quelúzban, hogy minden éjjel, a' várvédnek fele fegyverben legyen, míg másik fele alszik: 8-adikán sok hirdet-ményt szélesztettek-el a' nép között, hogy a' jármot lerázván nyakokról, ki-áltsák-ki a' törvényes Királynét, Dona Máriát. Már most, szorossan fogta az országlószék a' dolgot: 9-edikén sok polgárt és katonát megfogtak 's tömlöztre raktak. Ez által, nagyon nevedvén a' pešges, és azon éjszaka, 10-edikre vi-radóra választották a' pártütés' kezdetét, Moreira Gen. a' királyi tengeri briga-da' elébbi Komendása, ezen sereg' kaszárnyájába menvén, felidézte a' Tiszteket és köz-embereket, hogy övele a' Roscio-piatzra menjenek, a' hol a' várvéd' minden seregei össze-gyűlnek, hogy a' Dona Mária' jussát kikiáltsák. A' sereg' valódi Komendása nem lévén ott, egy Kapitánnyal volt neki dolga, ki a' Komendás helyett volt ott, és D. Mig. mellett fogott. Éz, tettevén magát, behijja a' Generált az őrházba, kit ott nyomon megfogott. Azomban, megérkezik a' Komendás, ki szintűgy a' D. Mig. pártján volt, szorossan megvizgáltattja a' kaszárnyát, és más seregbeli katonákat találtak 's polgárokat is. Mind

megfogatta azokat, 's erős fogságokba küldötte.

Lissabon, jan. 17. — Jóllehet a' konstitúziósok' reménysége más időre halasztódott; az ő' ellenkezőik rendszabásaiból ítélve, még is tsak az ajtóelőtt áll a' veszedelem. D. Miguelt senki egyéb az ő' Borbélján, Queluz Bárónki-vül (már ezután, Vicomte) nem lathatja. Ezzel együtt olvasgattja a' hivatali írásokat, melyeket minden paketboottal veszen Angliából, 's felel is ugyan az által azokra. A' pakétboot Kapitányának kell, a' Wellington Htzg' parantsolattjánál-fogva, a' hivatali leveleket saját kezével által-adni, 's ugyanúgy elvinni. Minden királyi palota, körül van véve őrzőkkel és ágyúkkal. Ajudát, a' hol Benedicta Printzasszony lakik, nagy gondal őrzik, félvén, hogy őtet a' konstitúziósok ellopják, hogy az országlöszék' fejévé tegyék. D. Miguel foljvást Queluzban lakik, a' hol az elő-vígyázatok, még-nagyobbak, és tsak hiteles személyek közelíthetnek hozzá. Éjjel, szüntelen járnak a' kerülők; Bélemben pedig egy pad-ágyú (artillerei-park) áll készen, hogy a' hova a' szükség kíváná, oda lehessen fordítani. A' napokban 4 hadi hajó indult-ki; ketteje Terceirába, más kettő pedig, Peniche és Cintra között kerülget, nehogy kiszálljon az ellenség. Minden éjjel történik gyilkolás az önkéntesek és konstitúziósok között. Moreira Generált és egy más nagy Tisztet, Chavi, egy ára választott törvényszék ítéli-meg. Ugyanezen törvényszék elébe állíttatnak: Georg d' Avilez, Borges Carneiro, Manoel Aracijo, Claudino Gen., Subserra Gróf 'sat. Azt beszéllik, hogy felakasztanák őket.

Nagybritannia

Veracruzli levelek szerint, nov. 27-edikén, Santa-Ana Gen. jó-forma sereg

katonasággal áll Oaxacában. Rossz hírt hoznak Havannahból Mexico-felől. A' karhogy menjen is végbe, úgymond a' Globe, ezen pártütő betyár-vezér' törekedése, az az egy, bizonyos, hogy ezen mozgás, katonai tekintettel nézvé, jó módon foljdogát, és jobban ki van tsinalva, és bizonyosabb mint az ifjú Mina-é hasonló környületek közt volt. Az oaxacai Intendencia, gazdag és népes, 's azonkívül, egy hadi sereg' számára 's élelmére minden feltaláltatik benne. A' pártütők, ha szoríttják őket, könnyen mehetnek a' déli tengerre vagy pedig Guatimalába, vagy végre, a' mexicói öbölben fekvő huasacualcoi kikötőbe, hogy innen tovább mehessenek. Leírja itt hosszason a' Mexico' rendetlen állapotját, hol az egész kellőközépi országlöszéket az egoismus gyötri.

Bogotából jött tudósítások szerint, megérkezett oda Sucre Gen., és Vezér-ré tette őtet Bolívar a' Péru ellen ki-rendelt hadseregen, mely 17 ezer emberből állana. Santander Vice-Elölülőt halálra ítélték; de azt hiszik hogy meg-elepszik azzal Bolívar, ha kiküldik az országból.

London, jan. 28. — A' Morning Journal azt erősíti, hogy mindenféle egy hármass szövetségről beszélnek, Anglia, Austria és Frantziaország között, azon látható tzéllal, hogy magokat a' Dardanellé' berekesztésének ellene vessék, és Törökország ellen egy második táborozásnak eleit-vegyék. Nagy újjságkivánással várják Londonban a' párisi királyi beszédet, azt vélvén, hogy az alkalmasint nyíttja lehetne azon politikának, melyet Anglia a' külső ügyek-bajokban követne. A' Sultán, úgymond a' M. Journál, nem kíván egyebet mint —status quo ante bellum Külömben, az egész dolgát az említett 3 Hatalomra bizta.

A' Standard azt mondja: "Minden nap' várnak Angliába egy rendkívülváló Követet a' muszka Tsászártól. Igen fontos dolgokat hoz az. A' frantzia és ángl. országlószéknek hoz javallatokat és planumot, mellyekben a' Tsászár' meghatározásai, azon systemára és gyökér-értelmekre-nézve, mellyek szerént Ó a' Portával békességet kötni kíván, szoros-san elő vannak adva. Azt mondják, hogy ez az Ultimatum igen mérséklett. A' Tsászár' első Adjutánsa hozta ezt a' tudósítást.

London, jan. 27. — Tegnap-este érkezett ide meg Matuszewitz Gróf rendkívülváló rábizást hozván Udvarától. Ez a' küldetetés elszakasztja azt a' kérdést: ha valjon ez az esztendő meg fogja-e látni az ő' nemzete és a' török nemzet között álló háború' folytatását. Most, az újj táborozás' kezdete előtt van ideje, hogy közbenjáró Hatalmak' okoskodása meghalgtasson, vagy megvetessen. Hogy a' mi' Kabinétunk, ~~Angliai Kabinétunk~~ tetzen is (lentas bos altius pedes ligit), egyenesen kimondotta szándékát, és Európa' egyenlő mértéke' megtartása' kedvéért, a' török birodalom' politikai teljes elgyengülését, nem akarja megengedni, kiki tudja; és, ez a' mostanában újjra szóba jött kinyilatkoztatás most a' kel-lőközép, mely körül minden alkudozá-soknak kell forogniok. Ministereink tsak-nem minden-nap' Kabinétgyűlést tartanak; Europa' politikai szerkezete, elég tárgyat mutat ára,—legtöbbit Irland. Leg-főbb tzikkeje a' békekötés' azon funda-mentomának, melyre Muszkaország a-
kar alkuba botsátkozni—a' dardanelli és bosphorusi tenger-tsatornákon-hajókázás' örök - időkig tartó szabadsága, minden akadáj nélkül. Ha a' mi' Ministereinket a' haszon-féltés meg nem vakította; le-heteilen hogy egy olyan javallatnak el-

lene álljanak, mely Görögország' kiszabadítása mellett, minden kereskedő nem-zetnek a' legjobbtévő gyümöltse lenne ezen muszka-török viaskodásnak. Hogy az észak-amerikai Eggy. Státusok a' Portával kereskedési Kötésen törekednek, ez, nem egyéb politikai rendes okosságnál, mely senkinek-sem lehet sérelmére. De hogy ők megtámodó frígyet akartak volna egyútt kötni, ez, dologhoz értők előtti, nevétséges költemény.

A' Globe and Tr. nem sokat reményl a' rendkívülváló muszka Küldött' Londonba-jövetelétől a' Portával szándéko-zott alku' fundamentoma' megállapítá-sában. A' nagy nehésség mindég tsak a' marad, hogy a' Porta sem fog hajlóni. A' Morning-Journal ellenben azt állítja, hogy a' muszka Követ kifogásokat tett a' közbenjárás ellen, mellyet a' 3 Hatalom magának akar tulajdonítani, no-ha Muszkaország, maga adta példáját a' közbenjárásnak Török - és Gö-rögország között. Külömben, készen áll már a' 3 Hatalom azon esetre, ha Musz-kaország magát a' barátságos egyezés-nek ellene vetné.

Toulonból írják jan. 21-edikén, hogy a' 3-adik linia-reg. parantsolatot vett hogy jan. 1-ső napján békekéség-lábra álljon; de ellen-parantsolatot vett a' hadi-lábon-állásra. Azt mondják, a' Móre-ából vissza jött regementek parantsola-tot vettek, szintúgy hadi-lábra állani, ha a' quarantine-t kitöltik, 's tsapat-jaikat egésszítették-ki. Annak is híre van, hogy parantsolatokat botsátottak volna ki, a' tábori eszközök' rakásra hordásá-ra a' déli várvédeknél, 's tudakozták — hol mennyi katonaságot lehetne a' depo-tokba és falukba betenni. Másfelől, katonai kikötőinkben is erőssen folj a' munka, és a' Ministernek egy parantsolatja erőlteti a' munkásokat hogy innep- és vasárnapokon

is egyre dolgozzanak. A' hajóműhelyen fekvő hajók készíttetését is nagyon sürgetik.

Jan. 19-edikén, a' Times, egy árkus-ra nyomtatott Tóldalékjával jött-ki. Ez az árkus 3 talp 11 hüvejk magasságu, 3 talp másfél hüv. szélességű volt, úgy hogy egy asztalt, melynél 6--8 ember ebedelhet, beteríthetett. Négy rétű (4-to) formába van az hajtva, mely 1 talp 11. 1/2 hüv. magass, 1 talp 6-5/4 hüv. széles. Ezen az arkuson, van 48 tömötten nyomtatott hasáb (columna, Spalten), azaz, minden lapon 6. Minden hasábon van 230 sor (Mitteldruck), 's a' sorban 50 betű. Ez, egy Híradón, Tóldalékjával együtt (mert ez niints mindég mellette), teszen 552,000 betűt. Ha könyvnyomtatásunk' módjával ezt a' módot egybe-hasonlíttjuk, 's a' mellett egy középszerű 8-vo-formát, egy lapon 24 sorral vesszünk-fel, 's egy sorban 56 betűt szám-lálunk (ez ugyan illendő, de korántsem olyan splendidus typus mint a' frantzia brochúrok); úgy az a' Times' leírt árkusa, 40 árkusnyi kötetet, és így, 640 lapot, következőleg 2 középszer vastagságu kötetet tenne. A' ki tehát a' Timest meggyűjtögeti; úgy számlalhatja, hogy az az 1 Foliant, a' mellyet össze rak, 600 Kötet középszer octavoformát és középszer vastagságuat viszen a' Bibliothékajába. — Hajdan, meghatározta volt egy parlamenti törvény a' Híradó-árkus' nagyságát; de egynehány esztendővel ezelőtt, eltöröltetett az; azomban, valahány Tóldalék-árkus a' Journálhoz jönn, mind-eggyikért annyi a' stempel-taxa, mint magáért a' Journal-árkusért; 's ez az oka, hogy a' papirost a' Times megnagyították.

Frantziaország

A' frantziaországi Parlament' kinyitását megelőző ceremóniát, a' Királynak

a' Tuillerie-ből a' Louvrebe-érkezéséig, mely mindég úgy megyen, a' mint már másszor elő-adtuk, elmellőzvé, a' Gyűlés' így kezdődött és foljt: "A' Király a' királyiszékben ülven, a' Gyülekezet hajadon fővel fenn-állott. A' Király el kezd beszélni: Uraim Pairek, üljenek-le. "A' Vice-Kantzellárius jelt ad a' Képviselőknék, — Ófge megengedi nekik hogy üljenek-le. Ere, a' Király így beszélt: "Uraim, gyönyörködve latom Uraságotkat esztendőnként királyiszékem körül össze-gyűlve, oly' szándékkal, hogy velem együtt népem' nagy haszon-érdeklésével foglalatoskodjanak. Az én' meglegedésem ezeránt e' mái napon, annyival vidamabb, hogy Uraságotokkal szentes dolgokat fogok közleni és fontos foglalatosságokat akarok rájok bizni. — Szerkezeteim a' Hatalmakkal foljvást barattságosok. Azon bizonyságok, mellyeket Szövetségeseimtől veszek, kezességet adnak nekem kezembe, hogy azon történetek ellenére is, mellyek Keletet vérel motskolták, Európa' többi részében, nem fog a' békesség megzavarodni. Görögország' békés állapotja' siettetésére, Anglia' és Muszkaország' meggyezésével, seregeimnek egy osztálját Móreába küldöttem. Egynehány ezer Frantzia' megtekinté-ére, kik készek voltak a' rábizott dolgot végre-hajani, vissza adatott ez a' híres, de hosszason pusztított ország, a' béke és bátorság' kebelébe. Itt, valamint Navarinban, letette az egyesült zászló a' világ előtt a' Kötések' megtartása' tiszteletének bizony-ságát a' 5 Hatalom' részétől, 's az én' katonáim örömmel beszéllek, azon igasságos segedelmet, mellyet, az ang. tengeri erő' részéről találtak. Egy formás, a' Portával közlött nyilatkoztatás, a' 5 Hatalom' védelme alá vetette Móreát 's a' szomszéd szigeteket. Ez a' nyilvánvaló

tselekedet alkalmasint elegendő lesz a' hosszas elfoglalást szükségtelenné tenni. Nem hagyom félben a' Görögök erántvaló segedelmemet, töredékjei' helyreállítását, 's hadi-hajóim vissza hordják ő-közikbe azon keresztény rabszolgákat, kiknek Frantziaország' kegyes nagylelkűsége egy hazát és a' szabadságot vissza ajándékozta. Oly' sok törekedések, talán tsak nem maradnak sikeretlenül; van okom annak hívére, hogy a' Porta, jobban megértvén a' dolgot, felhagy ellentállásával a' júl. 6-odikai Kötés' végrehajtásában, lehet reményleni, hogy ez a' közelítés nem lesz híjjávaló a' béke' helyre-állítására, Keleten. — Spanyolország' állapotja megengedte nekem azon katonaság' vissza hívását, mellyet Ő katolikus Fge' rendelése alatt hagytam volt. Újjra meglátták katonáim saját hazájokat; minekutánna minden népségek-től, kiket össze-jártak-keltek, tisztelet' és sajnálkozás' bizonyságait vették, melylyet derék magokviseletének köszönnek. Sok költségetadtunk a' spanyol ország-lószéknek: de, alá van már írva az egygyesség, mely annak vissza-fizetését igazgatja. — Az a' reménység, melyről én még nem tettem-le, hogy az algieri Dey-től igasságos elégtételt nyerünk, húzták-halasztották azt a' rendszabást, mellyet én az ő' megbüntetésére elővenni alkalmasint kéntelenítettni fogok: de semmi készületet nem mulatok-el. mely a' frantzia kereskedést a' megaláztatás és tengeri tolvajság ellen védelmezze, és tündöklő példák mutatták már meg az Algieriaknak, hogy nem könnyű, sem okosság, hadakozó hajóim' vigyázásával kötődni. — Egy elébbi frantzia telep (Hayti) leköteleztetéseinek végrehajtása, abba-szakadt. Meggyőződván arról, hogy a' végbe-nemhajtás' oka, a' tehetetlenség: kéntelen voltam vele más alkura lépni,

mely a' Plántások' hasznának's a' kereskedésnek foganatos fog lenni. — Sok alattvalóim szenvedtek a' brasiliai Tsászárnak a' buenos-ayresi Köztársasággal volt háborgása alatt, az ő' rendszabásai miatt. Elszedtek tőlök egynehány hajót. Egy, én általam nem-régiben helybe-hagyott egység által, mely egy, Frantziaország által mindég birt megartó principiumot, a' berekesztésre-nézve, megigazol, bizonyossá tétetik nekik tulajdonjok' vissza-adattatása 's kárvallásokhoz mérséklett kárpottlása. Valamint ezen alkalomnál, úgy minden másnál is, köszönettel tartozom én a' frantzia tengeri Hatalomnak, mely magát az ő' nemes elrendeltetéséhez méltónak mutattja. — Az egymás-után következő rázkódások, mellyek egynehány délámériki Státusokat megrendítettek, bizonytalanságot hagytak magok után, és az ő-velekváló szerkezet' rendes formáju felállítását megnehezítették. Kétséggkívül nem messze van az a' pillanat, hogy én ezen szerkezeteket hasznos lábra fogom állítani, alattvalóimra-nézve: addig is Konsulokat rendeltem az ő' hasznok' őrzésére. — Ez az a' szerentsés állapot, Uraim, a' mi' szerkezetünkre-nézve, idegen Hatalmakkal. Akarmi történeteket tartogathat még a' jövődő ezeken túl a' mi' részünkre, nem fogom soha kivetni az elmémből, hogy Frantziaország' ditsősége szent zálog, és hogy a' betsület legyen annak védője, — legszebbelölkelőségét teszi Koronámnak.

Jó rend és béke uralkodik itt-benn. A' már oly' teljes igassággal betsült frantzia szorgalom, naponként neveli, tövábbi elő-menetele által, újjabb betsületét. Némely része földmivelésünknek 's kereskedésünknek türelem alatt van: de reménylen, nem lesz lehetetlen a' gonoszt enyhíteni, ha rá nem mehet-

